

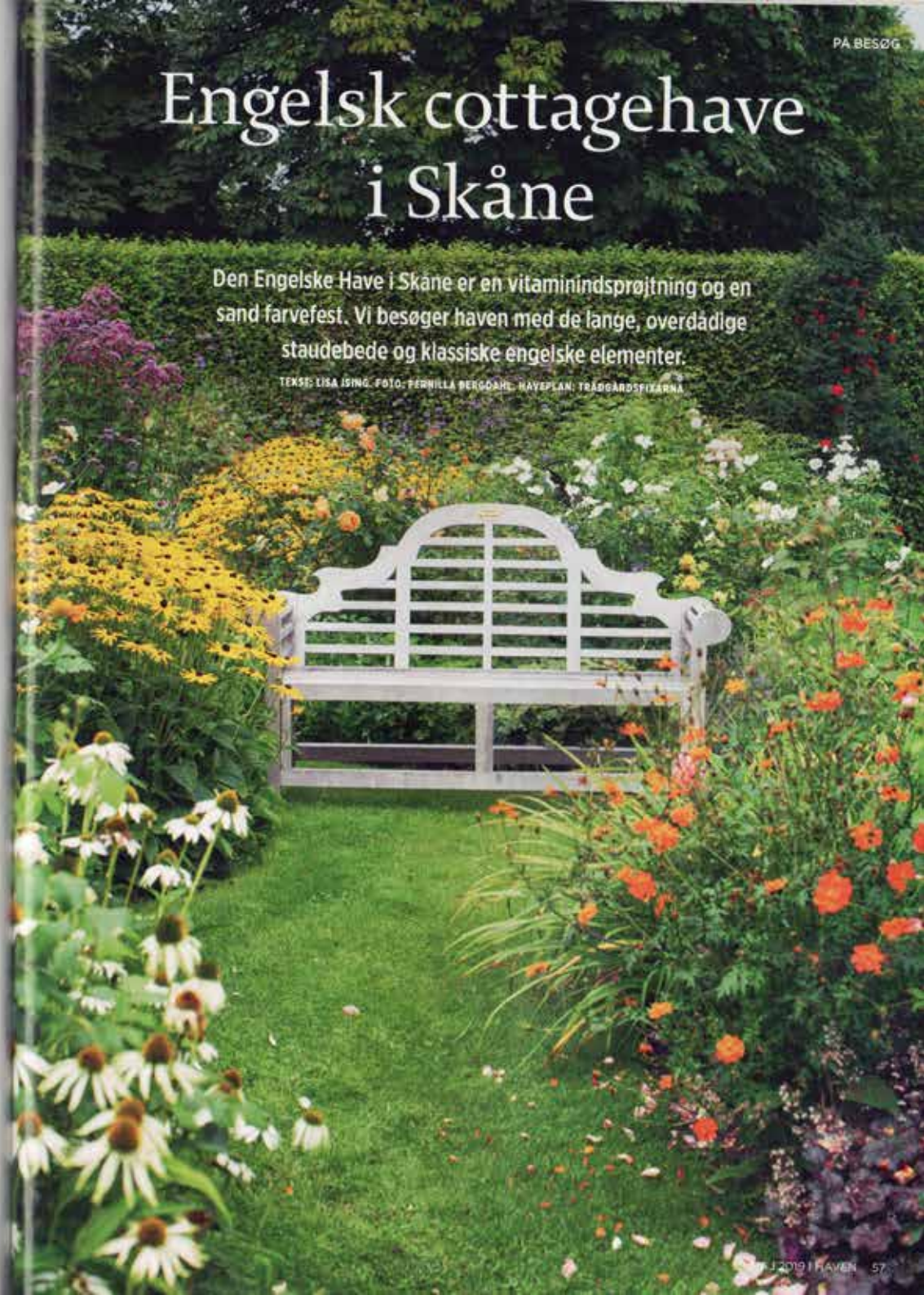
Engelsk cottagehave i Skåne

Den Engelske Have i Skåne er en vitaminindsprøjtning og en sand farvefest. Vi besøger haven med de lange, overdådige staudebede og klassiske engelske elementer.

TENSE: LISA ISING. FOTO: FERNILLA BERGGÅHL. HÅVEPLAN: TRÄDGÅRDSFIXARNA

Kastanjeegn er et klassisk engelsk forplæde og farverige stauder markerer indgangen til haven i Skåne. Her er stemningen afslappet med stauder, roser og buske mellem hinanden.

Den brede sti gennem de store, dobbelte studebede ender ved et drivhus. I bedene er stauder i varme farver – gule, orange, røde og limefarvede med blåflå som kontrast.

Her er vi

Hvem: Anette Cato og Maria Nilsson, med firmaet *Trædgårdstikarna på Österlen*.

Hvad: Den Engelske Trædgården (Den Engelske Have).

Hvor: Svabesholms kongsgård, tæt på Kivik i det østlige Skåne.

Jordtype: Lerjord forbedret med store mængder kompost.

Havens karakteristika: Romantisk engelsk stil med mange forskellige rum. Farveafstemte studebede, rosenhave med flere forskellige David Austin-rosen, skovhave, eng, dam, drivhus, køkkenhave mv.

Havens alder: Fem år.

Her får vi inspiration: Engelske haver (særligt) med kendte favoritter som Hidcote, Great Dixter, Sissinghurst og Cothay Manor, Arts and Crafts-stilen. Haveprofiler som britiske Monty Don og i Danmark – Claus Dalby og Anne Just. Havenagasinier som The English Garden og Gardens Illustrated. BBC's TV-klassiker *Gardeners' World*.

Besøg haven: denengelskatradgarden.se, maj-september, torsdag-søndag kl. 11-17 (i juli åbent alle dage kl. 11-17).

Vi er ikke i Sussex, men i Skåne. Alligevel er stemningen inden for hækken udpræget engelsk – og bedene ved at flyde over med blomster. Indgangen fører gennem en pergola, og straks bliver man slået af den næsten bedøvende blomsterpragt. Vi er i sensommeren, men her er ingen tegn på efterårets melankoli. Solhatte i alle farver, knaldgule ru dagøje, *Heliopsis helianthoides* var. *scabra* 'Summer Nights' og mahognifarvede dagliljer, *Hemerocallis*, Stolt kavalier, *Cosmos bipinnatus*, og georginer i store mængder. Violette bundter af plettet hjortetrost, *Eupatorium maculatum* 'Purple Bush', og småblomstret salvie, *Salvia nemorosa*. Og så David Austin-roserne, der blomstrer for anden gang.

Lange bede på begge sider af stien – det, som englændene kalder "double borders" – var naturligvis et must, da gartnerne Anette Cato og Maria Nilsson fik mulighed for at anlegge en engelskinspireret besøgshave ved Svabesholms kongsgård nær Kivik på Skånes østkyst. Nu er de på deres femte år og er allerede blevet belønnet med Simrishamns arkitekturpris – både for stilfuldhed, blomsterpragten og de mange inspirerende elementer.

Kontrolleret overflod

Haven indeholder de fleste af de elementer, der karakteriserer en engelsk have – den blomsterkantede, centrale akse med lange sigtelinjer, en blomstrende cottagehave og roser. Bag godt og vel mandshøje bøgehække skimer man

Svabesholm, næsten som en herregård. Men der er også mere naturprægede områder med fornemmelsen af skov, eng og dammen med dunhammer. Det britiske islet inkluderer også bænke fra England, hvoraf nogle er arkitektoniske. Kender man den engelske Arts and Crafts-stil, vil man kunne se, at det er en stil, som Anette og Maria gerne inspireres af.

«Det skal være "a controlled exuberance", en kontrolleret overflod,» opsummerer Anette, som med glæde bruger engelske ord og udtryk, når hun skal beskrive haven.

«En engelsk have indeholder både perfekt klippede græskanter og gør plads til det vilde. Det er den blanding, der er målet,» indskyder Maria.

Massiv udskiftning af jorden

Da de påbegyndte deres engelske havevision, havde de allerede meget stor erfaring. I mere end ti år har de haft firma sammen og designet og anlagt haver i det østlige Skåne i det område, der kaldes Österlen. Anette er også gift med en englænder, der arbejder i haveindustrien, og hun har boet i England i ni år. Chelsea Flower Show har de begge både besøgt og arbejdet på ved en række lejligheder. På Svabesholm fandt de det, de søgte efter – en smuk kongsgård stadig fuld af liv og aktiviteter, men uden en ordentlig have. Her ønskede de at realisere deres idéer med inspiration fra England – og kongsgårdens ejer var med på løjerne.

I dag kan man ikke forestille sig, at haven kun er fem

I rosehaven blandes både austeroser og historiske og moderne roser med stauder. Alle bedene her er i forskellige organiske former, og de buede linjer giver en uformel stemning.

Et kig gennem de store "double borders". I forgrunden er stauderne i varme rød-orange farver og længere væk holdt i køligere blå og blålige farver.

En pergola markerer ud- og indgangen til haven.

år gammel. Det var en stor fordel, at der allerede fandtes velvoksne hække og træer, men selve anlæggelsen stødte dog på en udfordring. Gartnerne opdagede, at der 20 centimeter under jorden i det meste af haven lå en ukrudtsdug. Det var absolut nødvendigt at fjerne den for at give de nye planter chancen for at sende deres rødder dybere ned i jorden. Gartnerne endte derfor med at bortskaffe ukrudtsdugen sammen med al den øverste jord i 90 procent af haven og derefter fylde hele 50 tons ukrudtsfri kommunekompost på.

Herefter blev havens forskellige områder anlagt fra bunden – i alt 3.000 kvadratmeter omkranset af hæk og traditionelle stendiger.

Besøg fra David Austins firma

Hvert år tager Anette og Maria til England, altid til en ny region, for at finde ny inspiration og tilegne sig britisk "knowhow"

Efter rejserne drømmer de om endnu højere hække, mere farve i blomsterbedene, flere kæmpeurner og et dueslag. Cricketbanen uden for stendiget er allerede anlagt, og i dag er Den Engelske Have også inkluderet i den britiske

rosenguru David Austins katalog over værdifulde haver med austeroser – omkring 25 forskellige er plantet på Svabesholm.

«Helt fantastisk! En repræsentant fra David Austin kom her på besøg og kaldte haven for "exceptionel".»

Både roser og stauder blomstrer til det sene efterår i Den Engelske Have, og det er ikke tilfældigt. For det første er efteråret mildt og langt i det østlige Skåne – men Anette og Maria benytter også flere engelske tricks, der holder blomsterbedene friske og fine langt ind i oktober (se deres tips i boksen side 66). I sidste ende sker det uundgælige, når frosten kommer. Derefter skæres al blomsterpragten ned. Efterårsregn udnyttes til at efterårsplante, til at anlægge nyt, flytte planter og til at sætte forårsløg, som kan opleves nu i maj, når lågerne åbner for en ny sæson.

Se vores store tema om cottagehaver på haveselskabet.dk/cottagehave.

Lille opstilling med forskellige sommerblomster, fx opret fløjlsblomst, Tagetes erecta, i rødorange farver.

Skyggehøuset ligger i skovhaven. Det kendes også fra England og bruges til at dyrke skyggekrævende planter som bl.a. hosta.

Et kig over rosenhaven til drivhus og stauedebede med, bl.a. flammende rød fra solbrud, *Helianthus*, 'Moerheim Beauty' til højre.

Statuen af den græske Pandora er lavet i England og står i skovhaven.

5 favoritter i Den Engelske Have

Middelhavsprydøl, *Allium sphaerocephalon*. En sen art af prydløg med små, rødvinfarvede kugler, der stolt viser sig frem i sensommerbedet. Sjøvt indslag i bedet.

Dageje, *Heliopsis helianthoides* var. *scabra* 'Summer Nights'. Gyldne, gule blomster med brun midte og mørke stilke. En sensommerfavorit, der lyser op. Lad den bare ikke stå for tart.

Almindelig katost, *Malva sylvestris* 'Zebrina'. Stribede blomster i rosalilla og hvid. En rigtig bedstemorplante, der er let at elske.

Havepurpursolhat, *Echinacea purpurea* 'Magnus'. Standhaftige og stilige blomster, der giver højde til bedet. Blomstrer i lang tid og tiltrækker sommerfugle og bier.

Indianermynte, *Agastache* 'Blue Fortune'. Lang blomstring med vidunderlige, blå spir og en dejlig duft i sensommeren. Sørg for at skære dem ned efter blomstringen, ellers selvsår de sig lidt for vildt.